

УДК 351.83(468)

**ВПЛИВ ФІНАНСУВАННЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ УКРАЇНИ
НА ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ В ПРОФЕСІЙНОМУ СПОРТІ****Сітнікова Н.С.**кандидат наук з фізичного виховання та спорту
Класичний приватний університет**I. Вступ**

Спорт у всі часи, у всіх країнах і в усіх народів був особливо шанованим у суспільстві й державі, йому неодмінно приділяли окрему та підвищену увагу найвідоміші політики, ділова еліта й популярні засоби масової інформації. Спортивні зірки ставали героями та кумирами й незмінно користувалися загальнонародною любов'ю, визнанням і повагою.

Найуспішніший інвестиційно привабливий і прибутковий спортивний проект сучасності під умовною назвою "Олімпійські ігри" має багатовікову античну історію та народні традиції давньої землі Еллади. Багато країн, у тому числі й Україна активно розвивають і цілеспрямовано фінансують Олімпійський рух за рахунок бюджетних коштів, а також досить успішно прямо та побічно використовують різні форми прояву спорту в політичному, економічному та соціальному житті держави й суспільства.

Спорт на сьогодні являє собою одночасно: національне надбання та предмет національної гордості, вагомий політичний капітал і ефективний інструмент політичного життя – найважливіший економічний ресурс, який впливає на рівень економічного розвитку країни, і відтворення носіїв робочої сили, а також здатний створювати специфічні продукти – нову й особливу сферу економічних та ділових відносин [1].

Безпосередньо впливаючи на становлення, розвиток і ефективне функціонування індустрії Олімпійського руху, держава має свої цілком конкретні політичні, економічні та соціальні інтереси, які багато в чому пов'язані з тією особливою роллю, яку спорт (як професійний, так і оздоровчий) відіграє в сучасному суспільстві, а саме: збільшує узагальнений показник якості життя.

Професійний спорт і спортивні досягнення в ньому істотно впливають на політичне життя в цілому, а також на політичний імідж політичних партій, груп і окремих політиків. За перемогу (або поразку) на Олімпійських іграх та інших найбільших міжнародних змаганнях (чемпіонати світу та Європи) вже давно судять про можливості й потенціал цілих країн [2; 3].

Уже перші виступи збірної команди України на зимових олімпійських іграх 1994 р. в

Ліллекхаммері та літніх іграх 1996 р. в Атланті засвідчили про силу й міць нашого спорту, основу якого становлять масові осередки, що працюють у навчальних закладах, трудових колективах, установах і організаціях. Крок за кроком, рік за роком міцніє наш Олімпійський рух, мужніє Національний олімпійський комітет, його структура, поліпшується та розширюється зв'язки, з'являються нові спонсори, зростає матеріальна база, але питання фінансування так і залишаються відкритими [3].

Враховуючи те, що Олімпійського руху в Україні торкнулася криза, майже припинилося фінансування державних змагань, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, деяких спортивних установ і організацій. З метою підготовки до виступу на головних змаганнях спортсмени готуються не один рік і, звичайно, успіх української команди на Олімпійських іграх більш за все залежить від державної підтримки спорту. Результат виступу на Олімпійських іграх – це дзеркало нації, роботи всіх органів державного управління з удосконалення системи розвитку спорту, фінансової та законодавчої підтримки його подальшого розвитку [4].

Найбільш перспективним напрямом від якого залежить виступ нашої держави на міжнародних змаганнях є пошук нових шляхів удосконалення механізмів фінансування Олімпійського руху на Україні. Україна на сьогодні є членом-фундатором Організації Об'єднаних Націй, входить до багатьох міжнародних організацій. Держава звичайно зацікавлена у встановленні повноправного членства України в міжнародному спортивному і, зокрема, Олімпійському русі, що відповідає високим ідеалам, які виборюються нашими учасниками Олімпіад.

Вивчення питання стану фінансування Олімпійського руху за часів незалежності в Україні ведеться досить інтенсивно та є предметом наукових пошуків вітчизняних і російських дослідників та фахівців з фізичного виховання та спорту, зокрема: А.П. Волошина, В.М. Платонова, С.Н. Бубки, М.М. Булатової, П.М. Азарченкова, В.В. Аксютіна, Ж.А. Белокопитової. Однак, незважаючи на широке коло досліджень і значну кількість наукової літератури, проблему

державного фінансування в підготовці та участі наших спортсменів на Олімпійських іграх розроблено не достатньо.

II. Постановка завдання

Мета статті – проаналізувати стан фінансування органами державної влади Олімпійського руху в Україні та обґрунтувати його вплив на основні досягнення збірної команди.

III. Результати

Рівень розвитку фінансування Олімпійського руху в Україні за нових соціально-економічних умов великою мірою залежить від ефективності управління фізичною культурою і спортом.

Підвищення ефективності функціонування системи управління розвитком Олімпійського руху в державі відбувається в реальний час у декількох напрямках і пов'язано зі значними труднощами [1; 4].

По-перше, здійснюється реорганізація складу елементів системи управління галузю, починаючи від первинних, низових структур до державних і громадських організацій. По-друге, відбувається спроба вдосконалення процесу функціонування системи управління за рахунок розробки нормативно-правової бази. По-третє, здійснюється повний перехід на програмно-цільове управління, пошук нових джерел фінансування, інформаційного забезпечення розвитку галузю, що породжує масу проблем у зв'язку з необхідністю переходу на новий рівень діяльності всіх зацікавлених організацій і фахівців. Зазначені вище труднощі в розвитку Олімпійського руху в Україні вимагають у цей час від обласних і регіональних спорткомітетів переходу на зовсім нові, децентралізовані й демократичні механізми взаємодії з державними, громадськими та комерційними організаціями. Проте технологія управління Олімпійським рухом в Україні за сучасних соціально-економічних умов відстає від вимог часу та потреб суспільства до цього найважливішого програмного фактора розвитку [5].

Десятиліттями Олімпійський рух на Україні фінансувався за залишковим принципом через недооцінку ролі людського фактора в розвитку суспільства. За цих умов спортивні клуби, заклади фізичної культури та спорту практично повністю втратили можливість підтримувати й розвивати свою матеріально-технічну базу. Обсяг фінансування спорту в розвинутих зарубіжних країнах коливається від 1 до 4% бюджету, в середньому – 2%. В Україні на спорт виділяється до сьогодні 0,3–0,4%, тобто в п'ять-шість разів менше. Крім того, пріоритет спорту вищих досягнень в умовах дефіциту фінансових коштів зумовив акумулювання всіх ресурсів. Разом з тим рівень наших спортивних досягнень на міжнародних іграх залежить від розвитку масового спорту в країні і фізичної

підготовленості підростаючого покоління юних спортсменів, підлітків та молоді, оскільки цей розвиток визначає потенціал тих, хто займається в спеціалізованих спортивних установах, можливість пошуку талановитої у спортивному відношенні молоді, її здатність переносити сучасні фізичні та психологічні навантаження [3; 5].

Після того, як Україна стала незалежною державою спортивні організації втратили більшу частину фінансування з держбюджету, позабюджетних джерел і практично всі кошти з профспілкового бюджету, у результаті чого відбулися негативні зміни в постановці фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи за місцем проживання, у навчальних закладах, у трудових і виробничих колективах.

Багаторазове підвищення вартості фізкультурних та спортивних послуг зробило недоступними заклади фізичної культури і спорту, туризму й відпочинку для мільйонного населення нашої країни. За даними України, у 2010 р. частка витрат на оплату в установах фізичної культури і спорту в загальній сумі сімейного бюджету українців становила 0,3%, що в 11 разів менше від частки витрат на тютюн і алкоголь (3,7%) [6].

За останні роки в країні практично не ведеться пропаганда здорового способу життя та цінностей масового спорту. Не формується ідеал фізичного здоров'я як найважливішої складової способу життя й суспільного престижу країни. Здоровий спосіб життя людей не набув моральної цінності, а також не став напрямом державної політики та виховної функції громадських організацій, професійних і творчих спілок, засобів масової інформації, особливо телебачення. Зведена до мінімуму науково-дослідна діяльність. Триває вплив кваліфікованих фахівців, тренерів і спортсменів за кордон, що, з одного боку, зумовлено високим рівнем їх професійної підготовленості, затребуваністю на світовому рівні, з іншого – відсутністю умов для повноцінної роботи на Україні.

У нашій державі спорт вищих досягнень, масовий спорт, професійний спорт і спортивна промисловість регулювалися з єдиного центру – Державного спорткомітету. Зараз ці структурні елементи розділені. Спортивна промисловість на сьогодні взагалі відсутня. Стадіонів та інших спортивних споруд у державній власності майже не залишилося, за винятком деяких баз підготовки для спорту вищих досягнень. Таким чином, бюджетне фінансування не забезпечує повною мірою потреби розвитку Олімпійського руху, оскільки, по-перше, реальні обсяги фінансування далекі від запланованих, по-друге, більша частина коштів витрачається на інші потреби [7].

У 1990 р. на Україні був створений Національний Олімпійський Комітет (далі – НОК), який ставив перед собою благородні завдання: пропаганда ідей Олімпізму як одного з дієвих засобів залучення громадян до здорового способу життя; виховання молоді за допомогою спорту в дусі взаєморозуміння та дружби; сприяння розвитку масового спорту в країні як головного фундаменту талановитої молоді, її подальшого вдосконалення, результатом якого була участь на олімпійських іграх; зміцнення авторитету та престижу українського спорту на міжнародній арені та інші не менш важливі завдання [6].

На жаль, НОК – чи не єдиний у нашій країні, у кого болить серце через тяжкий стан фінансування Олімпійського руху в державі, результатом якого є показник завойованих медалей на найголовніших для країни змаганнях. Якщо подивитися на виступ наших спортсменів за весь період незалежності на Олімпійських іграх то питання фінансування посідають одне з перших місць, від яких залежить виступ нашої команди на міжнародних іграх. Національному Олімпійському Комітету потрібно постійно підтримувати тісний зв'язок з Урядом, оскільки від цього залежить фінансова підтримка наших спортсменів з боку держави.

За часів незалежності нашої країни на зимових та літніх Олімпійських іграх узяли участь 1317 атлетів України. Завойовано 142 медалі з них 47 золотих, 37 срібних і 58 бронзових медалей [8].

У 1992 р. спортивні організації України, наполегливо готувались до участі в Олімпійських іграх у складі Об'єднаної команди СНД. Про свою допомогу з великим запізненням у важких умовах безгрошів'я оголосив і Кабінет Міністрів України, прийнявши 31 січня 1992 р. Постанову “Про підготовку спортсменів України до зимових і літніх Олімпійських ігор 1992 року”.

Важливо було те, що всім спортивним організаціям дозволили використовувати всю валютну виручку, отриману ними від зовнішньоекономічної діяльності, на підготовку до стартів. Вони звільнялися від сплати всіх митних зборів і податків на переміщення через кордони спортивних товарів.

Виступ українських спортсменів на зимових Олімпійських іграх в Альбервілі не приніс успіху – всього одна золота медаль. Варто зазначити що, формували команди тренери та функціонери з Москви, які відкидали будь-які можливості встановлення квотування. На їх думку, Україна не належала до країн із розвинутою інфраструктурою зимових видів спорту. Але, на літню Олімпіаду держава повинна була підготуватися й у фінансовому питанні, знайти кошти, валюту та підтримати Олімпійський рух в Україні,

підготувати необхідні бази для тренувань, знайти кваліфікованих тренерів.

Здобувши незалежність, Україна переживала не тільки зореносний, а й надзвичайно важкий період своєї історії. Кризовий стан економіки позначився і на спорті. Але для участі в літніх Олімпійських іграх у Барселоні (1992 р.) дуже потрібна була матеріальна підтримка – кошти для продовження тренувань збірної команди, передолімпійських стартів, спорядження та делегування національної команди на Ігри 1992 р. Відомо, що на підготовку збірної команди України державою було витрачено 160 млн грн і 320 тис. дол. США, а на участь – 19 млн грн і 2,5 млн дол. США. Але коли об'єднані республіки стали вимагати звіт про витрачення коштів з'ясувалось, що грошей вистачило лише на останній етап підготовки, екіпірування та виїзд команди на крайній Захід Європи. Результат – 40 медалей, з них 17 золотих, 14 срібних, 9 бронзових медалей.

Після закінчення Олімпійських ігор у Барселоні для українського спорту розпочався новий період. Політична нестабільність, фінансова розруха, як ми вже зазначили, відчутно вплинули на розвиток спорту вищих досягнень, у тому числі організацію роботи національних федерацій з видів спорту, підготовку спортсменів, їхню забезпеченість, формування збірних.

За поданням Держкоммолодьспорту та НОК України були прийняті розпорядження Президента України “Про розвиток Олімпійського руху в Україні” та постанова Кабінету Міністрів України “Про підготовку спортсменів України до XVII зимових (1994 р.) та XXVI літніх (1996 р.) Олімпійських ігор”. Для виконання цих важливих розпоряджень були розроблені та затверджені заходи, які стали основою діяльності НОК України, федерацій із видів спорту, фізкультурно-спортивних товариств, інших організацій України [5].

За короткий період часу органам державного управління вдалося залучити близько 20 вітчизняних та іноземних фірм, підприємств, об'єднань, громадянських організацій і державних установ. Загальна сума спонсорських валютних коштів, з урахуванням передачі безкоштовного інвентарю, становила понад 150 тис. дол. США.

Необхідно відзначити зв'язок НОК України з відомими у світі фірмами Adidas, яка одна з перших протягнула руку допомоги нашим спортсменам, Coca-Cola, Samsung, оператором мобільного зв'язку UMC, українською правничою фірмою “Юріс”, яка надає постійну юридичну допомогу в діяльності організації та ін.

Матеріальне, наукове, медико-біологічне забезпечення та фінансування збірних команд здійснювалось за рахунок державних

асигнувань, коштів НОК України та спонсорських надходжень. Значний фінансовий внесок зробила українська діаспора. Враховуючи підготовку до зимових та літніх Олімпійських ігор, українська діаспора, за неповними даними, збрала до 1 млн дол. США, які були перераховані на потреби спортсменів.

У лютому 1994 р. вперше в історії Олімпійського руху делегація України взяла участь у XVII зимових Олімпійських іграх у Лілліхамері. Їхні результати відомі – 18 очок в неофіційному командному заліку, золота і бронзова медалі, а на XXVI літніх Олімпійських іграх у Атланті нашими спортсменами завойовано 23 нагороди. Одним з найголовніших завдань, що доводилось вирішувати НОК України під час підготовки до зимових (1994 р.) та літніх (1996 р.) Олімпійських ігор, – це демонстрація рівня майстерності українських спортсменів, на який не вплинула розвал адміністративно-командної системи, яка централізувала усі ресурси, ані стан економіки країни, ані інші чинники.

У 1997 р. органи державної влади та НОК України продовжували дбати про подальше фінансування, про спонсорів, про те, щоб об'єднати зусилля державних та громадських організацій, про діаспору для збереження та примноження здобутків українського спорту. Це дало змогу розвинути позитивні моменти в системі керівництва Олімпійським рухом у країні, поєднати методи централізованого та децентралізованого управління, своєчасно регулювати зміни в ринковій економіці, займати й закріплювати чільне місце українського спорту у світовому співтоваристві і цим сприяти піднесенню міжнародного престижу України [6; 7].

У зв'язку зі складною економічною ситуацією державне фінансування спорту надзвичайно ускладнювало розв'язання поставлених завдань: невивстачало бюджетного фінансування, доходи від реалізації спортивних товарів та спортивних лотерей ішли до державного бюджету, не було створено умов для спонсорства. Але пізнавши смак перемог, Україна вже не змогла відмовитися від участі в наступних зимових та літніх Олімпійських іграх, які мали прийняти японське місто Ногана (1998 р.) та австралійське місто Сідней (2000 р.). За рахунок держави була здійснена проплата за проживання та участь у Олімпійських іграх. НОК України та федерації із зимових та літніх видів спорту налагодили спонсорські відносини з 18 вітчизняними та закордонними фірмами, які безкоштовно, але в обмеженій кількості, надали командам спортивний інвентар, фармакологічні засоби та обладнання.

Як показали старту, не всі спортсмени були однаково підготовлені, не всі види спорту були підтримані державою. Держкомспортом у 1998 р. було прийнято рішення

про першочергове фінансування пріоритетних видів спорту, які визначались за результатами виступу збірних команд і спортсменів України на міжнародних змаганнях, а також з попередніх Олімпійських видів спорту. Відповідно до цього планували та розподіляли мізерні кошти на підготовку спортсменів і поїздку на змагання [8].

Практика показала, що така система оцінювання в умовах обмеженого фінансування дала свої результати стосовно завойованих медалей, та зупинила на деякий час розвиток тих олімпійських видів спорту, які не мали високих показників. На зимових іграх в Ногано нашими спортсменами здобуто всього одна нагорода, а на літніх – 23.

В Україні серед 14 зимніх видів спорту пріоритетними є п'ять – це біатлон, лижні перегони, фігурне катання, санний спорт і фрістайл. Вони посідають провідні позиції в світовому рейтингу. З літніх видів спорту відстають за своїми результатами синхронне плавання, триатлон, сучасні п'ятиборства, теніс, велоспорт-шосе.

З того часу, як вищі спортивні установи країни визначили пріоритетні види спорту, вони прирекли всі інші на знищення. Інакше кажучи, розвиваючи біатлон і вкладаючи в нього 70% від фінансування всіх зимових видів спорту держава не повинна забувати про розвиток хоча б на масовому рівні інших зимових видів спорту, що входять у "зимову" олімпійську сім'ю [7; 8].

Наприклад, у нас немає і не буде ще років 15 олімпійців у ковзанярському спорті, шорттреку, бобслеї. Для відродження цих видів спорту потрібно хоча б надати умови для занять, побудувати льодові стадіони, спортивні арени, запрошувати на стажування своїх та зарубіжних фахівців, привести у відповідність матеріально-технічну базу і вкладати кошти в потенційних медалістів не стихійно, а згідно з розробленою програмою.

Поки держава не змінить своє ставлення до спорту всередині країни, про результати і мови бути не може. У нас існують гарні програми з розвитку спорту, але вони не підкріплені фінансуванням та підтримкою влади. Потрібно створювати умови для тренувань будувати катки, лижні траси, манежі. Необхідно залучати дітей до спорту, забирати їх з вулиці, постійно шукати нові таланти і виховувати перспективну молодь.

Однак потрібно визнати, що за кризових умов будівля споруд та арен для зимових та літніх видів спорту – заскладне завдання. І ці інвестиції навряд чи окупляться. З огляду на це ефективнішою для країни є підготовка за кордоном спортсменів, які можуть взяти медалі. Проте виникне нова проблема відсутності молодих спортсменів.

Зимові Ігри в Солт-Лейк-Сіті (2002 р.) ознаменувались вступом у нове XXI ст. Ви-

конком НОК України 21 лютого 2001 р. на своєму черговому засіданні прийняв запрошення на участь української олімпійської команди на Олімпійських іграх та затвердив заходи щодо підготовки команд та надання спортивним федераціям безповоротної фінансової допомоги. Майже 2,5 млн грн було надано спортивним федераціям на потреби олімпійської підготовки атлетів. Було визначено, що переможці змагань отримують грошову винагороду в розмірі 50 тис. дол. США, володарі срібних медалей – 30 тис. дол. США, а бронзові призери – 20 тис. дол. США. Саме з цього часу в Україні з'явилась чітка система оцінки праці тренера, спортсмена, яка залежала від особистого внеску до спортивної підготовки та участі в міжнародних змаганнях.

Держава виділила на підготовку спортсменів до відповідних стартів значно більше коштів, ніж чотири роки по тому. Для спортсменів були створені всі умови. Готуючись до олімпіади в Солт-Лейк-Сіті, відзначимо, що були побудовані надсучасні спортивні об'єкти для змагань з усіх зимових видів спорту. Але не всі українські спортсмени змогли ними користуватися. Підводячи підсумки XIX зимових Олімпійських ігор у Солт-Лейк-Сіті, цей виступ нашої збірної команди, яка за підсумками неофіційного командного заліку, з п'ятьма очками та без жодної медалі посіла 26-те місце був значно гірший, ніж попередні. Україна опинилась серед тих держав, які взагалі не розвивають зимові види спорту.

Підготовка до літніх XXVIII Олімпійських ігор (2004 р.) почалась заздалегідь. Звичайно, успіх в Афінах був би неможливим без державної підтримки спорту. Завдяки активній позиції Президента України, Прем'єр-міністра, президента НОК, за підтримки Верховної Ради України було забезпечено 100-відсоткове державне фінансування, виділені додаткові кошти на закупівлю спортивного інвентарю та обладнання в розмірі 80 млн грн, залучені значні позабюджетні кошти. На реконструкцію та оснащення баз олімпійської підготовки, придбання наукового й медичного обладнання було віділено 41 млн 367 тис. грн та 5 млн грн позабюджетних коштів. Створені належні соціально-побутові умови для спортсменів та тренерів. Виділені державні стипендії, значно збільшена система преміювання – кожен олімпійський чемпіон отримав 100 тис. дол. США, срібний призер – 70 тис. дол. США, бронзовий – 50 тис. дол. США. Тренери цих спортсменів одержали преміальні, які дорівнювали половині винагороди атлетів. Ця допомога дала змогу створити подібні умови підготовки, в яких готувались і наші конкуренти [7].

У результаті спортсмени України здобули 23 медалі, з яких дев'ять золотих, п'ять

срібних і дев'ять бронзових. За підрахунками в очковому доробку у нас 11 загальнокомандне місце, що становило гідну конкуренцію із 202 державами-учасницями. Цей результат висунув Україну на шосту сходинку серед найсильніших команд у світі за час проведення Олімпійських ігор сучасності.

В Україні почалась підготовка до зимових та літніх Олімпійських ігор у Туріні (2006 р.) і Пекіні (2008 р.) З новим Урядом та Міністерством освіти у справах сім'ї, молоді та спорту в державі створювались умови щодо піднесення престижу спорту: почалось будівництво нових мереж спортивних споруд, спортивним федераціям надали більше повноважень, кошти, які виділилися на розвиток спорту використовувались на спільні цілі, проводилась робота у пошуках спонсорів для екіпірування олімпійської збірної, відпрацьовувались варіанти співпраці з новими маркетинговими компаніями. Готуючись до XX зимових та XXIX літніх ігор, провідні атлети знаходились на стовідсотковому державному фінансуванні, а їх підготовка забезпечувалась у пріоритетних умовах. Для спортсменів в Україні були розроблені фармакологічні програми для адаптації до кліматичних умов, проведений повний медичний огляд усіх спортсменів-кандидатів. Грошові винагороди за перемогу в Олімпійських іграх залишилися на рівні попередніх, а саме 100, 75, 50 тис. умовних одиниць відповідно за “золото”, “срібло” та “бронзу”. Завдяки 100-відсотковому державному фінансуванню, суттєвій підтримці НОК та фізкультурно-спортивних товариств вдалось повноцінно забезпечити підготовку української збірної команди із зимових та літніх видів спорту.

Загалом у неофіційному командному заліку Україна посіла 25 місце серед 80 країн-учасниць, здобувши дві бронзові нагороди, що стало кроком уперед порівняно з Олімпіадою в Солт-Лейк-Сіті, де не було жодного призового місця, а на літніх іграх у Пекіні наші спортсмени посіли 11 місце, здобувши 27 медалей, з яких 7 “золотих”, 5 – “срібних” і 15 “бронзових”, що стало кроком уперед порівняно з Олімпіадою в Афінах.

До Олімпійських ігор спортсмени, як вдома, готуються не один рік. У середньому на підготовку кандидата на участь у зимових і літніх Олімпійських іграх з держбюджету направляється 150–170 тис. грн на рік.

Фінансове забезпечення підготовки олімпійців до зимових XXI Олімпійських ігор у Ванкувері (2010 р.) офіційно розпочалося 31 жовтня 2008 р. На це виділили 1 млн грн. Пізніше надійшло ще 3 млн грн, а у 2009 р. загальні витрати досягли 8 млн грн. Варто додати, що Національний Олімпійський Комітет з 20 осіб сформував групу елітних спортсменів, на яких покладалися основні

надії. На фінансування "спеціального підрозділу" виділили додатковий бюджет – 300 тис. грн. Кращі спортсмени протягом восьми місяців отримували стипендію за програмою Олімпійської солідарності НОК у розмірі 1 тис. дол. США [5; 6].

Розмір грошової винагороди за завойовану медаль на Олімпійських іграх 2010 р. був зрівняний як для спортсмена, так і для тренера. Нагорода, яку отримав тренер, розподілялася між усіма фахівцями, які готували спортсмена. Це і лікарі, і масажисти, і обслуговуючий персонал.

Олімпійським чемпіонам, призерам та їхнім тренерам за перше місце державою було виділено по 100 тис. дол. США, за друге – 70 тис. дол. США, за третє – 50 тис. дол. США.

На проведення змагань і тренувальних зборів із зимових видів спорту календарним планом у 2010 р. було заплановано 11,7 млн грн, а безпосередньо на олімпійську підготовку – 16,6 млн грн. У 2010 р. на підготовку спортсменів планувалося 7,9 млн грн, на участь в Олімпійських іграх – 3,3 млн грн. Також міністерство закуповувало спортивний інвентар і спеціальну форму на суму близько 2,5 млн грн. Але й це не допомогло нашій збірній хоча б один раз зійти на п'єдестал Ванкувера.

IV. Висновки

Таким чином, упродовж усіх років незалежності України держава впливала на становлення та розвиток Олімпійського руху, ефективно функціонування та фінансування спорту в країні, від якого залежала підготовка спортсменів та успіх української команди на найважливіших іграх сучасності.

В Україні, починаючи з 1992 р. були закладені міцні підвалини для успішного розвитку зимових та літніх видів спорту. Фінансове забезпечення збірних команд України для участі в Олімпійських іграх повністю здійснювалось за рахунок державного бюджету. Коли виникали труднощі з знаходженням бюджетних коштів до міністерства на підготовку збірних команд, НОК України знаходив можливість виділення позабюджетних коштів у вигляді фінансової допомоги з наступним її відшкодуванням.

За виступом на літніх Олімпійських іграх Україна посідає шосту сходинку серед найсильніших команд у світі. Інші результати із зимових видів, де наша країна посідає місце разом з тими країнами де зимових видів спорту зовсім не існує. І питання тут не тільки у фінансовому забезпеченні, а в наявності матеріально-технічних можливостей, традицій, кадрів, системи підготовки резерву, досвіду безпосередньої підготовки до ігор.

На сьогодні в країні набагато покращалось та зросло фінансування Олімпійського

руху. Спортсмени отримали можливість виїжджати на збори за кордон, вирішуються найбільш гострі проблеми з удосконалення олімпійської підготовки та розвитку сфери фізичної культури та спорту. Майже в 1,5 раза збільшилися розміри й кількість стипендій Президента України для видатних спортсменів і тренерів. Збільшились розміри довічних стипендій чемпіонам та призерам Олімпійських ігор, а також винагород за успішні виступи на чемпіонатах Європи, світу та Олімпійських іграх. У півтора рази для спортсменів і в два рази для тренерів збільшено розміри харчування учасників спортивних змагань та навчально-тренувальних зборів.

Розвивається матеріально-технічна база, будуються нові спортивні об'єкти, опрацьовуються питання щодо залучення нових спонсорів, благодійних організацій, українських діаспор та суб'єктів Олімпійського руху України. Розробляються нові стратегії формування сучасної спортивної підготовки.

Наші спортсмени, як бачиться, перемагали і перемагають не завдяки, а всупереч усім обставинам. Незважаючи на кризу і недофінансування, вони з року в рік демонструють відмінні результати, доводячи, що Україна була, є й буде розвинутою спортивною державою.

Ці показники говорять про серйозну, виважену роботу щодо підготовки українських спортсменів, які високо несуть жовто-блакитний прапор над спортивними аренами світу, піднімаючи престиж і створюючи позитивний імідж для держави до найважливіших змагань сучасності.

Література

1. Волошин А.П. На Олімпійській хвилі / А.П. Волошин. – К. : Леся, 2008. – 448 с.
2. Драга В.В. Перша російська Олімпіада в Києві / В.В. Драга // Олімпійська арена. – 2003. – № 4. – С. 22–25.
3. Енциклопедія олімпійського спорту України / [П.М. Азарченков, В.В. Аксютін, Ж.А. Белокопитова та ін. ; під заг. ред. В.Н. Платонова]. – К. : Олимп. л-ра, 2005. – С. 13–154.
4. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України / В.В. Кулик. – К. : Леся, 2008. – 308 с.
5. НОК іде до людей. Нотатки з генеральної асамблеї Національного олімпійського Комітету України // Олімпійська арена. – 2010. – № 9. – С. 6–15.
6. Олимпийский спорт : в 2 т. / [В.Н. Платонов, М.М. Булатова, С.Н. Бубка и др. ; под общ. ред. В.Н. Платонова]. – К. : Олимп. л-ра, 2009. – Т. 1. – 736 с.
7. Олимпийский спорт : в 2 т. / [В.Н. Платонов, М.М. Булатова, С.Н. Бубка и др. ;

под общ. ред. В.Н. Платонова]. – К. :
Олимп. л-ра, 2009. – Т. 2. – 696 с.

8. Олімпійські осередки України / під ред.
А.В. Домашенко. – К. : НОК, 2006. – 113 с.

Сітнікова Н.С. Вплив фінансування Олімпійського руху України на основні досягнення в професійному спорті

Анотація. У статті проаналізовано питання сучасного стану фінансування державою Олімпійського руху в Україні за часів незалежності. Обґрунтовано вплив органів державної влади на становлення, розвиток, ефективне функціонування та фінансування спорту в країні, від якого залежить підготовка та успіх української команди на найважливіших іграх сучасності.

Ключові слова: органи державного управління, фінансова підтримка, Олімпійський рух, бюджетні кошти, Національний Олімпійський Комітет.

Ситникова Н.С. Влияние финансирования Олимпийского движения Украины на основные достижения в профессиональном спорте

Аннотация. В статье проанализированы вопросы современного состояния финансирования государством Олимпийского движения в Украине за время независимости. Обосновано влияние органов государственной власти на становление, развитие, эффективное функционирование и финансирование спорта в стране, от которого зависит подготовка и успех украинской команды на важнейших играх современности.

Ключевые слова: органы государственного управления, финансовая поддержка, Олимпийское движение, бюджетные средства, Национальный Олимпийский Комитет.

Sitnikova N. Impact of funding of the Olympic movement in Ukraine on major achievements in the professional sports

Annotation. In the article the problems of modern state government funding of the Olympic movement in Ukraine since independence are analyzed. The influence of public authorities on the establishment, development, efficient operation and funding of sport in the country on which depends the training and the success of the Ukrainian team at the most important games of our time is shown.

Key words: governments, financial support, the Olympic movement, budgetary funds, the National Olympic Committee.